

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Szűcs Péter ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a dr.Dibácsi Zsuzsanna ügyvéd, majd a dr.Csiha Judit és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 6.P.20.249/2002. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.937/2006/3. számú közbenső ítéletével elbírált perében, amely perbe a dr.Maros Márta ügyvéd által képviselt beavatkozó az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott, a jogerős közbenső ítélet ellen az alperes által 40. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. október 31. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az I.r. felperes terhességét gondozó orvos 1997-től 2000. év végéig megbízási jogviszony keretében ügyeleti tevékenységet végzett az alperes jogelődjénél. Az első gyermekét váró I.r. felperes terhessége panaszmentes volt, a 2000. november 3. napjára meghatározott szülési terminus letelte után, 2000. november 10-én, pénteken feküdt be az alperes kórházba. Ezen a napon délelőtt és másnap összesen három CTG vizsgálat készült. Az I.r. felperes 2000. november 12-én reggel 6 órakor szülési fájdalmakat érzett, a 8 óra 30 perckor végzett vizsgálat során a magzat szívhangját már nem hallották. Művi burokrepesztés (11 óra 05 perc) után 13 óra 50 perckor megszületett a halott, 4500 gramm súlyú, érett fiú magzat, akin heveny fulladásra utaló jelek voltak észlelhetőek.

A felperesek a magzat halálával összefüggő káruk megtérítése iránti keresetüket arra alapították, hogy az alperes a túlhordás miatt szükségessé vált kötelezettségeit nem teljesítette. A betöltött 41. hét után a terhesség sürgős befejezése lett volna indokolt. Az alperes elmulasztotta a magzat és az anya állapotának fokozott észlelésével kapcsolatos több vizsgálat (amnioscopia, oxytocin terheléses CTG) elvégzését, így a magzat veszélyeztetettségét

időben nem észlelhette. Nem megfelelően értékelte a magzat méretét, súlyát, a megkevesbedett magzatvízre utaló november 6-i UH vizsgálat eredményét sem.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a szülés várható időpontjának korrigálása nem volt indokolt, és a kitűzött időponthoz igazodóan a protokoll előírásai szerint a szükséges vizsgálatokat elvégezte. A magzat halála a negatív leletek ellenére következett be a méhen belül, azt előre jelezni egyértelműen nem lehetett. Az alperes szerint a legnagyobb gondossággal járt el és nincs a magzat halálával okozati összefüggésben álló mulasztása.

Az elsőfokú bíróság a közbenső ítéletében megállapította az alperes kártérítő felelősségét a „2000. november 12-én bekövetkezett magzat halálával kapcsolatos károkért”. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő kiegészített véleménye szerint a szülés várható időpontjának számítása helyes volt, az alperes orvosai a terhesség 40. hetéig a szakma szabályai szerint jártak el, ezt követően azonban a CTG vizsgálatok mellett szükséges további olyan, a szakmai protokoll által is előírt vizsgálatok elvégzését mulasztották el, amelyek nélkül nem volt ellenőrizhető, hogy a méhlepény előregedése miatt a magzat nem került-e oxigénhiányos állapotba. Így különösen hiányzott a heti két NST vizsgálat elvégzése és ennek eredményétől függően az OTT flowmetria, magzati biometria, amnioscopia, amely vizsgálatok alapján a szülés megindításának szükségessége felmerülhetett volna.

Az alperes védekezésével szemben - amely szerint ügyeleti időszakban csak sürgősségi esetben kell elvégezni a szakértő által megjelölt vizsgálatokat - az elsőfokú közbenső ítélet azt emelte ki, hogy egyrészt az I.r. felperest az ügyeleti idő előtt vették fel a kórházba, másrészt az I.r. felperes a felvételkor a terminust már hét nappal betöltötte, a szükséges vizsgálatok pedig a 41. héttől ambulanter is elvégezhetőek lettek volna. Az pedig, hogy a sürgősség fennállott-e, éppen azért nem állapítható meg, mert az alperes bizonyos vizsgálatokat nem végzett el. A halál bekövetkezésének pontos időpontja a kiegészített szakvélemény szerint ugyancsak azért nem állapítható meg, mert az alperes nem a legnagyobb gondossággal járt el. Az igazságügyi pathológus szakértő szakvéleménye szerint a halál a heveny fulladás miatt következett be, nagyvalószínűséggel a szülés előtt egy-két órával. Méhlepényi és fetális jelei, illetőleg anyai okai a halálnak nem voltak. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a közbenső ítélet indokolásában azt állapította meg, hogy a terhesség 41. hetétől az alperes nem a legnagyobb gondossággal járt el, ezért kártérítő felelőssége a Ptk. 348. §-a, 339. §-ának (1) bekezdése és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. §-ának (3) bekezdése alapján fennáll.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a közbenső ítéletével az elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy a kórházi felvétel napján és az azt követő napon az I.r. felperest a kezelőorvosa manuálisan nem vizsgálta meg, a CTG vizsgálatokat az ügyeletes szülésznő végezte. A szombat délelőtt észlelt szívfrekvencia lassulás indokoltá tette volna a felvételi lapon már előírt flowmetria vizsgálat elvégzését. Az alperes csak azzal menthette volna ki magát, hogy a szülési terminus túllépése miatt megfigyelésre felvett I.r. felperes ellátására vonatkozó kötelezettségeinek az ügyeleti időszak alatt megfelelően eleget tett, ez azonban nem bizonyított.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a keresetet elutasító döntés meghozatalára irányult. Arra hivatkozott, hogy a másodfokú közbenső ítélet részben az elsőfokú közbenső ítélettől eltérő, részben pedig azt kiegészítő tényállást állapított meg, azonban az alperes kimentését bizonyító objektív tényeket nem vette figyelembe. A magzat halálát nem krónikus oxigénhiányos állapot, hanem a köldökzsinór leszorításából eredő fulladás okozta. Ebből következően a flowmetria vizsgálat sem akadályozhatta volna meg a halál bekövetkezését. A szombat este elvégzett CTG vizsgálat jó eredménye azt bizonyítja, hogy a szülés megindítására, más vizsgálat elvégzésére nem volt ok. Nem bizonyított, hogy a vizsgálatok elmulasztása miatt következett be a magzat halála, amely lényegében csak úgy lett volna elhárítható, ha a vizsgálat éppen akkor történik, amikor a köldökzsinór leszorítása bekövetkezett és azonnal elvégzik a császármetszést. Az alperes szerint minden vizsgálatot elvégeztek az ügyeleti időben, amely szükséges volt. Kifogásolta a magzat halálának okával kapcsolatban felmerült szakértői ellentmondás feloldatlanságát, valamint azt, hogy tisztázatlan maradt a CTG és NST vizsgálatok mibenléte.

A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték. Kifogásolták, hogy a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza azt a jogszabályt, amelyet az alperes szerint a jogerős közbenső ítélet sért. A felperesek szerint a felülvizsgálati kérelemben foglaltak nem utalnak a bizonyítékok olyan, a Pp. 206. §-ába ütköző mérlegelésére, amely a felülvizsgálat alapja lehet. Érvelésük szerint a hirtelen elhalás esetén is fennállhatott, hogy a szülés előtti egy-két nappal a magzat állapota már nem volt kielégítő. A szombat esti jó CTG eredmény sem zárta ki a magzati veszélyállapot fennállását, különös tekintettel a délelőtti kóros eredményre. A vizsgálatok elmulasztásával azonban csökkent annak esélye, hogy a hirtelen elhalás egy korábbi szülésbefejezéssel elkerülhető legyen. Az pedig nem bizonyított, hogy a halálozást a köldökzsinór leszorítása okozta. Az elmulasztott vizsgálat egyébként a köldökzsinór esetleges rendellenes állapotának felismerésére is alkalmas

lehetett volna. A terhességet a 42. hétbe a protokoll szerint nem lehetett volna „beengedni”. A felperesek kifogásolták továbbá, hogy bár a fájások már hajnalban megindultak, mégis csak 8 óra 30 perckor vizsgálták meg először az I.r. felperest. A szükséges vizsgálatok elmulasztásának tényét a felperesek szerint a szakvélemény igazolja, ezért a hiányosságok nem „állítólagosak”, a halál idejének megállapítása pedig nem szakértői ellentmondáson alapul.

A beavatkozó csatlakozott az alperes felülvizsgálati kérelmében kifejtettekhez.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős közbenső ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem nem tartalmazta, hogy az alperes szerint a jogerős közbenső ítélet melyik jogszabályt sérti, a kérelem tartalmából azonban megállapítható, hogy a jogerős közbenső ítéletet megalapozatlannak tartja. A jogerős döntés megalapozatlansága, a Pp. 206. §-ában foglaltak megsértése akkor állapítható meg, ha a bíróság elmulasztotta a tényállás feltárását, illetőleg a megállapított tényállás iratellenes, logikátlan vagy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapul; ez azonban az adott esetben nem áll fenn.

Az I.r. felperesnek ugyan választott orvosa volt, aki az orvosi tevékenységét megbízási jogviszony keretében látta el az alperes kórházban, a kereset elbírálása, az alperes kártérítő felelőssége szempontjából azonban nem volt jogi jelentősége annak, hogy az esetleges mulasztások a kezelőorvos, illetőleg a kórház alkalmazottai között miként oszlottak meg. A bíróság az alperes kártérítő felelősségének elbírálása érdekében szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást kellően feltárta és a megállapított tényállás a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján bizonyított, hogy a terhesség gondo­zása a 40. hétig megfelelő volt. A szülés várható idejére tekintettel az I.r. felperest a kórházba olyan időpontban vették fel, amikor a terminus túllépés már fennállott. Ebből következően a 41. héttől kezdve a magzat fokozott észlelése már szükséges volt függetlenül attól, hogy van-e a terhes nőnek panasza. Az igazságügyi szakértői vélemény felsorolta azokat a vizsgálatokat, amelyek a terminus túllépése miatt felvethetőek. Ezek közül egyedül a CTG vizsgálatok elvégzése történt meg, amely vizsgálatok azonban nem abszolút érvényűek és más vizsgálatokat nem pótolhatnak. A 41. hét betöltése, a megkevesbedett magzatvíz, a nagy magzat és a 20 kg-os súlynövekedés ugyan a szülés indikációját

nem eredményezik, de együtt fokozott állapotvizsgálatot igényelnek. Ezeket a vizsgálatokat az ügyeleti időben is el kell végezni és e körben helyesen utal arra a jogerős közbenső ítélet indokolása, hogy ezek ambulanter is elvégezhetőek lettek volna. Nem vitás, hogy a magzat elhalásának időpontja pontosan nem állapítható meg. Az igazságügyi orvosszakértő szerint a halál november 11-én 15 óra 30 perc és november 12-én 8 óra 30 perc között következhetett be. Az igazságügyi pathológus szakértő a halál idejét a szülés előtti egy-két órára teszi. Ez utóbbinak ellentmond, hogy a magzat szívhangja már szülés előtt több órával, 8 óra 30 perckor sem volt észlelhető. Az előző nap 15 óra 30 perckor végzett CTG vizsgálatkor a magzat még élt és az I.r. felperes este még magzatmozgásokat észlelt. Mindebből következően az igazságügyi orvosszakértői vélemény helytállóan utal arra, hogy a halál becsülhető időpontja november 11-ének 15 óra 30 perce és november 12-ének 8 óra 30 perce között véleményezhető.

A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben helyesen hivatkoztak arra, hogy a köldökzsinór leszorításából eredő halál ténye nem bizonyított, ez csak a halál egyik lehetséges oka, ezzel szemben a szakvélemény azt igazolja, hogy a halálnak nincs méhlepényi, magzati és anyai oka. Mindezek egybevetése alapján az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy a magzat halála az alperes tevékenységétől (mulasztásától) független okból következett be. Az igazságügyi szakértői véleményben megállapított orvosi vizsgálatok elmulasztásának azért van jogi jelentősége, mert ezek eredményének hiányában az alperes nem került olyan adatok birtokába, amelyek alapján a szülés esetleges megindításáról megfelelő döntést hozhatott volna. Az alperes kimentéséhez azt kellett volna bizonyítani, hogy a szükséges vizsgálatokat elvégezte és azok eredménye a szülés megindítását nem indokolta, a magzat halála pedig ennek ellenére következett be. Az alperes a beavatkozás sürgősségének hiányát éppen azért állíthatta, mert nem végzett el olyan vizsgálatokat, amelyek alapján ez egyáltalán eldönthető lett volna, ezzel csökkentette annak esélyét, hogy egy korábbi szülésbefejezéssel a magzat halála elkerülhetővé váljék.

Az alperes által állított köldökzsinór leszorítás - mint a halál egyik lehetséges oka - tekintetében is jelentősége van a flowmetria vizsgálat elmaradásának és egyéb vizsgálati eredményeknek, így az ultrahang vizsgálatnak, amelyek alapján következtetni lehetett volna a köldökzsinór elhelyezkedésére, illetőleg állapotára. Nem hagyható figyelmen kívül továbbá, hogy a szakmai előírások szerint a terhesség a 42. hétbe nem juthat, a szülés vagy a császármetszés elvégzése ekkor már mindenképpen indokolt. Mindezek alapján a szombat este elvégzett CTG vizsgálat jó eredményét elfogadni és emiatt más vizsgálatok elvégzését mellőzni nem lehetett volna. A jogerős közbenső ítélet indokolása helytállóan állapítja meg az alperes felelősségét a tekintetben is, hogy a kora reggeli fájások

ellenére az első lényeges vizsgálat elvégzésére is csak 8 óra 30 perckor került sor. A kifejtettekre tekintettel az alperes kártérítő felelősségét megállapító jogerős közbenső ítélet megalapozott, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2007. október 31.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró